

ΗΥΣΗΘΗ Η ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ;

Υπό κ. ΑΘΑΝ. Π. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ

Τὸ ὅτι καὶ ἔναντι τῆς προπολεμικῆς περιόδου καὶ ἔναντι τῶν πρώτων μεταπολεμικῶν ἐτῶν συνετελέσθη οὐσιώδης πρόοδος εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος εἰς τὴν χώραν, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἀμφισβητηθῇ. Περισσότερον μάλιστα καὶ ἀπὸ τὴν ἔκφρασιν τῆς εἰς ἀντικειμενικὰ ἐπιτεύγματα ἢ πρόοδος αὕτη συνετελέσθη εἰς τὸν ὑποκειμενικὸν τομέα, εἰς τὴν προσαρμογὴν δηλαδὴ τῶν ἀντιλήψεων πρὸς τὰς συγχρόνους ἀπαιτήσεις μιᾶς πολιτικῆς ταχείας οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως καὶ εἰς τὴν συνειδητοποίησιν τοῦ ἀναπροσανατολισμοῦ σκοπῶν καὶ μέσων. Γεννᾶται ὁμως ἤδη τὸ ἐρώτημα, μετὰ μίαν μακρὰν περίοδον ἐπενδύσεων καὶ ὀργανωτικῶν μεταβολῶν, ἔάν καὶ μέχρι ποίου σημείου συνετελέσθησαν εἰς τὴν ἑλληνικὴν οἰκονομίαν αἱ πρόσφοροι διαρθρωτικαὶ μεταβολαί, ὥστε νὰ δύναται τις νὰ ὀμιλῇ περὶ εἰσόδου εἰς περίοδον «ἀναπτύξεως» καὶ ἔάν ἐπιτεύχθη ἡ ἀποκατάστασις μηχανισμοῦ αὐτομάτου λειτουργίας τοῦ οἰκονομικοῦ κυκλώματος, ὥστε νὰ δύναται τις νὰ ὀμιλῇ περὶ φάσεως «αὐξήσεως». Κριτήριον τῶν ἐν προκειμένῳ μεταβολῶν δὲν πρέπει βεβαίως νὰ εἶναι τὸσον ἡ παρατεταμένη κάπως περίοδος στασιμότητος τὴν ὅποیان διέρχεται ἡ ἑλληνικὴ οἰκονομία. Διότι αἱ περίοδοι στασιμότητος κάλλιστα δύνανται νὰ χαρακτηρίζουν καὶ χαρακτηρίζουν καὶ αὐτὰς τὰς ἀγεφυγμένας οἰκονομίας, αἱ ὁποῖαι κατὰ κανόνα κινοῦνται ἀμαστικῶς ἀφ' ἧς ἀρχίση ἢ ἐφαρμογὴ πραγματοποιηθεισῶν «καινοτομιῶν» εἰς τὸν γεωργικὸν ἢ τὸν βιομηχανικὸν τομέα. Τοῦτο ἀκριβῶς ἔλαβε χώραν καὶ κατὰ τὴν πρώτην μεταπολεμικὴν φάσιν εἰς τὴν ἑλληνικὴν γεωργίαν, ὅπου αἱ διεθνεῖς καινοτομίαι (νέαι μέθοδοι, καταπολεμήσεις ἀσθενειῶν, βελτιώσεις ποικιλιῶν, μηχανικὰ μέσα), ἀνασταλεῖσαι καθ' ὄλην τὴν διάρκειαν τῆς ἀνωμάλου περιόδου, ἐφηρμόσθησαν ἀποτόμως μὲ τὰ γνωστὰ εὐνοϊκὰ ἀποτελέσματα. Ἀποφασιστικώτερον κριτήριον εἶναι μᾶλλον ὁ ἐπιτυγχανόμενος μέσος ρυθμὸς ἀνόδου, ὁ ὁποῖος εἶναι ἔκφρασις τῶν ἐπελθουσῶν μεταβολῶν εἰς τὴν παραγωγικὴν ἰκανότητα τῆς χώρας. Τὸ ἐρώτημα ἐπομένως στρέφεται εἰς τὸ ἔάν, ἀνεξαρτήτως τῆς ἐκάστοτε ὀριακῆς ἀποδοτικότητος τῶν ἐπενδύσεων, αἱ μέχρι τοῦδε σωρευθεῖσαι ἐπενδύσεις μετέβαλον τὴν παραγωγικὴν διάρθρωσιν τῆς χώρας καὶ ἠύξησαν, διὰ τῆς μεταβολῆς τῆς συνθέσεως τοῦ παρηγμένου κεφαλαίου, τὴν παραγωγικὴν ἰκανότητα τοῦ ἐξοπλισμοῦ τῆς.

Ἡ μορφολογικὴ διερεύνησις τῆς δομῆς τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας μετὰ 15 ἔτη παραγωγικῆς προσαθείας δὲν ἀποδεικνύει οὐσιώδεις διαρθρωτικὰς μεταβολὰς ἔναντι τῆς προπολεμικῆς περιόδου καὶ ἔναντι τοῦ τύπου οἰκονομίας, ἡ ὁποία θὰ ἠδύνατο νὰ ὀνομασθῇ «ἡμιανάπτυκτος». Πράγματι καὶ ἡ πρωτογενὴς δομὴ τῆς οἰκονομίας διατηρεῖται σχεδὸν ἀμετάβλητος καὶ ὁ διαρκηκὸς χαρακτήρ τῆς. Ἡ πρωτογενὴς δομὴ ἀπὸ πλευρᾶς ἐνεργοῦ πληθυσμοῦ ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ ὅτι τὸ 48% περίπου τοῦ πληθυσμοῦ τούτου ἀπασχολεῖται εἰς τὴν πρωτογενῆ παραγωγὴν καὶ τὸ 16% εἰς τὴν μεταποίησιν. Ἐλαχίστη μεταβολὴ ὑπὲρ τῆς μεταποίησεως ἔχει ἀντισταθμισθῆ ἐκ τῆς ἐν τῷ μεταξύ σοβαρᾶς αὐξήσεως τοῦ πληθυσμοῦ τῆς ὑπαίθρου. Ἀπὸ ἀπόψεως παραγωγῆς ὁμοίως οὐδεμίαν σχεδὸν με-

